

ACC. N:R M. 13078 : 1-5.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Carl Wallin, Bladva*
Härad: *Albo* Berättare: *Diverse personer; se upp-*
Söcken: *Fågeltoppa* Berättarens yrke: *tecken. bladen!*
Uppteckningsår: *1950* Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Bruabål och traditionerna därom. 1 - 2.

Bruabål och offringen där. 3 - 5.

Skriv endast på denna sida

M. 13078 : 1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Gladsjö
Socken: Fågeltofta Berättat av: f. Lantbr. Ola Månsson, Bondrumsgården.
Uppteckningsår: 1950. Född år 1876 i Bondrum.

Bruabål och traditionerna därom.

"Bruabål " finns inne i skogen vid gamla vägen, Vägeröd kallad, som från Fågeltofta kyrka över Fågeltofta skog gick genom Attusa och Ekeröd till S:t Olof.

Nu finns bara en liten lämning efter den ursprungliga stenhögen.

På 1500- eller 1600-talet nalkades här en gång 2 brudföljen, båda från Fågeltofta. Det ena hade varit hos prästen i S:t Olof, och det andra var på väg dit. Just på back-krönet, där vägen var som smalast och bara en skjuts i taget kunde komma fram, skedde mötet. Förbikörning på vägen var där otänkbart, och skjutsarna kunde inte ses, förrän de möttes på back-krönet.

Med stor kraft törnade brudföljenas åkdon ihop, och ett vilt tumult uppstod därefter. Under detta våldsamma möte dödades bruden

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13078:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Gladsax
Socken: Fågelkroffa Berättat av: f. Lantbr. Ola Månsson, Bondrumsgård
Uppteckningsår: 1950 Född år 1876 i Bondrum.

2.

i det ena brudföljet och brudgummen i det andra. Dessa jordades sedan på den plats, där de ljugit döden. För att försona sig med de döda och minska risken, att dessa skulle följa efter dem, som färdades vägen fram, måste alla vägfarande, som passerade platsen för den tragiska händelsen, kasta en sten eller en pinne på det ställe vid ~~vägen~~ sidan av vägen, där de döda begravts. Detta gjorde man för att binda de döda vid deras vilorum och som en påminnelse, att deras hemska slut var känt.

Seden att kasta en sten eller pinne på detta stenkummel, "Bruabålet", fortlevde till in på 1900-talets första årtionde, då det upphörde.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13078:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Albo Adress: Bladva
Socken: Fågeltofta Berättat av: Lantbr. Nils Persson, Thurelund
Uppteckningsår: 1950. Född år 1876 i Fågeltofta.

3.

Bruabålet och offringen där.

Jag minns mycket väl, hur man förr i världen vid passerandet av "Bruabålsbacken" vid Vågaröd måste vara försedd med en sten eller pinne, helst en klyka, för att kasta på "bålet", när man färdades förbi det.

Så sent som omkring 1910 eller möjligen 1912 har jag varit med skogsskjutsar, som haft stenbumlingar med sig i vagnen för att "offra" på bruabålet. Vid den angivna tiden hade detta stenröse en höjd av 4 alnar och gick ett gott stycke ut över vägen.

Att kasta stenar eller pinnar på detta röse var en gammal sed, som hade sin upprinnelse i en hemsk sammandrabbning mellan 2 brudföljen. Händelsen skall ha timat mycket långt tillbaka i tiden, när Fågeltofta kyrka troligen var utan präst, kanske på 1300- eller

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13078: 4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Carl Wallin
Härad: Albo Adress: Gladrae
Socken: Fågeltofta Berättat av: Lantbr. Nils Persson, Skurubond.
Uppteckningsår: 1950 Född år 1876 i Fågeltofta.

1400-talet. Det ena brudföljet - båda voro från Fågeltofta - var på väg till Fågeltofta från S:t Olofs kyrka i Lunkinde, och det andra var på väg dit. I backen vid Vågaröd, där vägen var mycket smal och man svårligen kunde se varandra förrän uppe på back-krönet, körde de båda brudföljerna ihop med stor kraft, och en stor oreda uppstod. I det ena följet dödades bruden och i det andra brudgummen, och de jordades enligt tidens sed, på de ljutit en våldsam död, på platsen för den sorgliga händelsen.

Sedan dess skulle alla levande, som passerade detta ställe, kasta en sten eller pinne på den plats, där de döda funnit sin grav.

Det hela är gammal mystik eller gammalt skrock, tror jag. En liten bit väg sydost om "bruabålet" finns inne i skogen en hel del egendomliga stenrösen, som kanske utgöra rester av en

Hyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13078:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Albo Adress: Gledsax
Socken: Fågelkoffa Berättat av: Lantbr. Nils Persson, Thurelund
Uppteckningsår: 1950. Född år 1876 i Fågelkoffa.

5

forntida begravningsplats. Förmodligen var det för att skydda sig för de dödas väsen, som de vägfarande i kristen tid infört sedvänjan att kasta en stenbumling eller grenklyka eller grenstump höst uppe på backen vid Vägeröd.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!